

Uitpers nummer 130

Libië, een nieuw Kosovo?

door Diana Johnstone

Nog geen twaalf jaar nadat de NAVO Joegoslavië werd plat gebombardeerd en de provincie Kosovo werd losgemaakt van Servië, is de militaire alliantie begonnen aan een andere kleine "humanitaire oorlog". Deze keer tegen Libië. Er zijn natuurlijk wel enorme verschillen. Maar laten we eens kijken naar enkele verontrustende gelijkenissen.

Slobodan Milosevic was in 1999, toen Servië werd gebombardeerd, maar een beginnening in vergelijking met Kadhafi nu. De media hadden geen tien jaar gehad om van Milosevic een monster te maken. Voor Kadhafi hadden ze tientallen jaren tijd. En Kadhafi is exotischer, spreekt minder goed Engels en verschijnt in het publiek in kledij die zou kunnen gecreëerd zijn door een onlangs ontmaskerd ander monster, John Galiano [een Britse modeontwerper die op 1 maart door het Franse modehuis Dior werd ontslagen wegens antisemitische uitlatingen in een bar, nvdr]. Dit exotisch aspect wekt al van oudsher spot en misprijzen op in het Westen voor "minderwaardige" culturen. Daardoor kon het gemakkelijker ten oorlog trekken. Zo werd Afrika gekoloniseerd en werd het Zomerpaleis in Peking kort en klein geslagen door westerse soldaten die er wilden voor zorgen dat de Britse opiumhandel naar China verzekerd zou blijven.

"We moeten iets doen"

Zoals Kosovo wordt de crisis in Libië door de haviken gezien als een opportuniteit om hun macht te bevestigen. John Yoo, de juridische adviseur die de regering Bush II argumenten gaf voor het folteren van gevangenen, raadde via de *Wall Street Journal* de regering-Obama aan om geen rekening te houden met het handvest van de Verenigde Naties en Libië aan te pakken. "Door de archaïsche regels van de VN op zij te schuiven kunnen de VS levens redden, het algemeen welzijn verbeteren, en tegelijkertijd hun eigen nationale belangen dienen", proclameerde hij. Een andere theoreticus van het humanitair imperialisme, Geoffrey Robertson, verklaarde aan *The Independent* dat, ondanks de schijn van het tegendeel, het internationaal recht schenden legaal is.

Het spook van "misdaden tegen de menselijkheid" en van "genocide" wordt opgeroepen om de oorlog te rechtvaardigen. Zoals met Kosovo, wordt een intern conflict tussen regering en gewapende rebellen voorgesteld als een "humanitaire crisis", waarin één enkele partij, de regering, verondersteld wordt "crimineel" te zijn.

Twaalf jaar geleden steunde het grootste deel van Europees links de Kosovo-oorlog, die de NAVO uiteindelijk bracht in het straatje zonder einde dat Afghanistan is. Velen hebben blijkbaar niets bijgeleerd en zijn bereid tot een herhaling. Een coalitie van partijen die zich "Europees Links" noemt publiceerde een verklaring waarin "de repressie door het criminele regime van kolonel Kadhafi" scherp veroordeeld wordt en de Europese Unie wordt aangespoord "het gebruik van geweld te veroordelen en snel op te treden om mensen te beschermen die vreedzaam manifesteren en vechten voor hun vrijheid". In de mate dat de oppositie tegen Kadhafi niet echt vreedzaam manifesteert maar de wapens heeft opgenomen, kom het er op neer dat het gebruik van geweld van sommigen veroordeeld wordt en van anderen niet.

Vluchtelingen

De massale vlucht van mensen uit Kosovo toen de NAVO haar bommencampagne begon, werd gebruikt om de bombardementen te rechtvaardigen. Zonder enig onderzoek terwijl juist de bombardementen een belangrijke de oorzaak waren van de vlucht. Vandaag suggereert de manier waarop de media berichten over het grote aantal vluchtelingen dat Libië verlaat, dat ze vluchten voor de vervolging door Kadhafi. Maar waarom zou Kadhafi de buitenlandse arbeiders verjagen waarop hij beroep heeft gedaan voor grote infrastructuurwerken? Het is daarentegen duidelijk dat de sommige "democratische" rebellen uit vreemdelingenhaat buitenlanders hebben aangevallen. Speciaal de opening van Kadhafi naar zwart Afrika is in slechte aarde gevallen bij een aantal Arabieren. Het is een beetje zoals de aanvallen van Albanezen tegen de Rom in Kosovo werden genegeerd of verontschuldigd door de NAVO-bezitters omdat "de Rom hadden gecollaboreerd met de Serviërs".

Osama bin Laden

Een andere gelijkenis tussen ex-Joegoslavië en Libië is dat de VS (en hun NAVO-bondgenoten) ook nu weer aan de kant staan van Osama bin Laden, hun oude vriend ten tijde van de oorlog tegen de Sovjet-troepen in Afghanistan. Osama bin Laden was een discrete bondgenoot van de islamistische president Alija Izetbegovic tijdens de burgeroorlog in Bosnië, een feit dat zorgvuldig werd verzwegen door de NAVO-landen. Natuurlijk doen de meeste westerse media de bewering van Kadhafi dat hij tegen bin Laden vecht af als larie. Niettemin is die strijd reëel en dateert hij van lang voor 11 september 2001, de dag van de aanslag op de Twin Towers in New York en op het Pentagon in Washington. Kadhafi was één van de eersten die probeerde Interpol attent te maken op bin Laden, maar hij kreeg geen gehoor bij de Amerikanen.

In november 2007 meldde het Franse persbureau AFP dat de leiders van de Libische Islamitische Strijdgroep meedeelden dat ze zich aangesloten hebben bij Al-Qaeda. De islamistische Libische groep werd in 1995 opgericht door veteranen van de strijd tegen de Sovjet-troepen in Afghanistan in de jaren 1980. Een strijd die gesteund werd door de Amerikanen en waarin bin Laden één van de grote figuren was. Het doel van de Libische Islamitische Strijdgroep is de omverwerping van Kadhafi en de oprichting van een radicale islamistische staat. Het oosten van Libië, waar de opstand tegen Kadhafi uitbrak, is altijd een basis van de radicale islam geweest. Daar de opstand in Libië in niets te vergelijken is met het succesvolle vreedzame verzet in Tunesië en Egypte, mag redelijkerwijs worden aangenomen dat gewapende islamisten deelnemen aan de rebellie.

Geen onderhandelingen

In 1999 wilden de VS gebruik maken van Kosovo om de NAVO haar vuurdoop buiten haar traditionele Noord-Atlantische zone te geven. De vredesonderhandelingen in Rambouillet, die de oorlog hadden kunnen voorkomen, werden gesaboteerd door de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Madeleine Albright, die de gematigde Albanese leiders van Kosovo op zij schoof ten voordele van Hashim Thaci, de jonge chef van het Kosovaars Bevrijdingsleger, dat bekend stond voor zijn criminele activiteiten. Onder de Albanese rebellen van Kosovo was zowat van alles te vinden, maar, zoals dat dikwijls gebeurt, kozen de Amerikanen voor het slechtste.

De huidige opstand in Libië lijkt ook het werk te zijn van zeer gevarieerde elementen. De tegenstelling met Egypte, dat een geschiedenis van duizenden jaren heeft, een sterk nationaal gevoel en een oude politieke cultuur, is groot. Libië is maar dun bevolkt, was tot een halve eeuw geleden een van de armste landen van de wereld en is nog niet helemaal uit zijn clanstructuur gegroeid. Kadhafi is, op zijn persoonlijke excentrieke manier, een factor van modernisering geweest. Hij maakte gebruik van de olieopbrengsten om het levensniveau tot een van de hoogste van Afrika te brengen.

De oppositie komt, paradoxaal genoeg, tegelijkertijd van reactionaire traditionele islamisten, die hem als een ketter beschouwen wegens zijn relatief progressieve ideeën, en van verwesterde Libiërs die het resultaat zijn van de modernisering maar zich gegeneerd voelen door het imago van Kadhafi en nog meer modernisering willen. Er zijn nog andere spanningen in Libië die kunnen leiden tot een burgeroorlog en zelfs tot een uitvallen van het land.

(Uitpers nr. 130, 12de jg., april 2011)

Bron: <http://www.michelcollon.info/Lybie-Nous-refait-on-le-coup-du.html?lang=fr>